

Lapualaiskapina Yhdysvalloista katsottuna.

Rahamaailma suhtautui siihen odottavan tyynesti.

(Lehtemme kirjeenvaihtajalta.)

Fitchburgissa, maalisk. 6 p:nä 1932.

Teille siellä Suomessa, jotka olette eläneet jännittävän viikon, odottaen ratkaisua, kykeneekö hallitus tukahduttamaan lapualaisten vallankaappausyrityksen, on varmaankin mielenkiintoista kuulla, millä mielellä ulkomailla Suomen tapauksia seurattiin. Ja minun on erikoisella ilolla mainittava, että ainakin täällä Amerikassa johtava sanomalehdistö suhtautui lapualaisten nousuun

verraten kylmästi.

Se asettui sille kannalle, että sellaisen järjettömyyden, mitä lapualaiset ajavat, ei ole mahdollista päästä voitolle. Otamme tähän näytteeksi parin tämän maan huomattavimman sanomalehden selostukset Suomen tapauksista.

Suuri ja vaikutusvaltainen New York Times kirjoitti otsikolla "Finnish Episode" m.m. seuraavaa:

"Suomen tilanne on hämmästyttävässä määrässä samanlainen kuin Saksan tilanne. Sielläkin konservatiivisten aineiden entinen ehdokas, von Hindenburg, johtaa taistelua vaaliurnalla taantumuksellisuutta vastaan, jota edustavat Hitler, Hugenbergin nationalistit ja teräskypärä-veteraanit. Tämä asiointi muistuttaa meille, että havaintojen tekijät tässä maassa ovat taipuvaisia pessimistisyyteen kansanvallan säilyttämisen suhteen Euroopassa, milloin sitä uhataan diktatuurilla oikealta tai vasemmalta. Demokratia on säilyttänyt asemansa johtavissa Euroopan maissa ja on lisännyt luonnollisten kannattajien joukkoon kansan keskuudessa Hindenburgin kaltaisia uusia tulokkaita, joiden kiintymys on kansallista paremminkin kuin puolueluontoista."

"Suomen fascistien yrityksen ilmeinen epäonnistuminen ei voi olla vaikuttamatta lähestyvään vaalitaisteluun Saksassa. Lapualaisten

voitto olisi rohkaissut Hitlerin voimia.

Päinvastainen tulos osoittaa hitleriläisille, ettei demokratian suinkaan ole kaaduttava yksinvaltion kannattajien ja

militaristien uhkan edessä. Saksassa sodan jälkeen kansanvaltaisella hallitusjärjestelmällä on kaksi suurempaa voittoa hyvällä puolellaan — yksi kommunistien järjestämästä vallankaappausyrityksestä ja toinen Kappin kapinasta — puhumattakaan lukuisista rauhallisista voitoista äänestysuurnalla."

Erässä toisessa kirjoituksessaan mainittu lehti selostaa, miten oraakkelimainen, mutta samalla naulankantaan osunut oli se entisen

(Jatk. 4. sivulla)

Työkonferenssi.

Suomen edustajat määrätty.

Ensi huhtikuussa alkavaan 16. Kansainväliseen Työkonferenssiin on määrätty hallituksen pysyvän edustajan, esittelijäneuvos N. A. Mannion lisäksi toiseksi hallituksen edustajaksi lak. tri E. Hiitonen ja varalle lähetystöneuvos E. Gyllenbögel sekä työnantajain edustajaksi varatuomari A. Hackzell ja työntekijäin edustajaksi toimitt. Edv. Huttunen.

Valtion tukinkadot ja ajot päättyvät.

Pinotavarahakkuuta pannaan käyntiin.

Metsähallituksesta annetun tiedon mukaan alkavat varsinaiset metsätyöt päättyä tämän talven osalta. Määrätyt tukkimäärät on saatu hakatuiksi, vain siellä täällä on jonkin verran tätä työtä jäljellä. Metsähallitus on kuitenkin koettanut järjestää, varsinkin Pohjois- ja Itä-Suomessa, pinopuiden kuorintaa ja katkontaa niin lukuisille työmiesmäärille kuin mahdollista, ja näissä töissä työskenteleekin edelleen tuhansia miehiä valtion metsissä. Sikäli kuin metsätyöt kokonaan päättyvät, koettaa metsähallitus avata uusia pinotavarahakkuuta varsinkin Pohjois- ja Itä-Suomessa.

Kelisuhteet ovat muuten tänä talvena olleen yleensä joko keskinkertaiset tai sitä paremmat, mistä on seurannut töiden sujuminen vauhdikkaasti.

Lapualaiskapina . . .

(Jatk. 1. sivulta)

presidentti Ståhlbergin onnittelu

presidentiksi valitulle Svinhufvudille, jossa onnittelussa Ståhlberg sanoo, että vastustajiansa Svinhufvud voi tulevissa vastoinkäymisissäänkin luottaa, mutta kannattajistaan voi koitua vaarallinen vastus. Vielä lehden tämän aamun eli sunnuntain numerossa on verraten asiallinen selostus Suomen tilanteesta ja samalla tiedoitus siitä, että lapualaisten yksi johtaja — Kustaa Latvala — on tehnyt itsemurhan ja että lapuanliikkeen johtajat on vangit-

tuina tuotu Helsinkiin. Springfield Daily Republican, yksi maan huomatuimpia valtiollista vapaa-

mielisyyttä ajavia lehtiä, kirjoitti taas maalisk. 2 p. otsikolla "Finland's Fascist Revolt" m.m. seuraavaa:

"Suomen aseman on tehnyt vaikeaksi sen läheisyys Venäjään, mutta sen nykyiset sisäiset vaikeudet ovat vain epäsuorasti näistä lähteistä johtuvia. Osaksi ne on laskettava johtuviksi siitä taloudellisesta lamauksesta, joka on aiheuttanut poliittista mullistusta monissa maissa ja joka on ollut poikkeuksellisen ankara Suomessa."

"Taloudellinen puristus on lujittanut taantumuksen voimia, jotka alusta saakka ovat käyneet armotonta sotaa kommunismia vastaan ja jotka ovat laajentaneet sen taisteluksi sosialismia ja kaikenlaista liberalismiakin vastaan."

"Lapuan liikkeen toiminta pyrki saamaan yhä enemmän ja enemmän fascistisen luonteen ja sen laiton käyttäytyminen on mennyt hyvin pitkälle, kuten poliittisten vastustajiansa

pieksämiin, murhiin, kyydityksiin ja väkivaltaisiin maasta karkoituksiin.

M.m. maan entinen, kaikkien kunnioittama presidentti, joutui heidän vihansa kohteeksi ja kyydittäväkseen. Nämä laittomuudet alkoivat säilyttää ja pe-

loittaa yleisöä, joka alussa oli osoittanut myötätuntoa liikettä kohtaan." "Presidentti Svinhufvudin tehtäväksi lankeaa nyt pitää yllä perustuslaillisen hallituksen auktoriteettia lapualaisten hyökkäyksiä vastaan, joiden hyökkääjien johdossa on Suomen armeijan esikunnan entinen päällikkö, kenraali Wallenius."

"Lapualaisten avoin kapina saattoi hallituksen viime maanantaina otta-

maan käytäntöön vuodelta 1930 olevan valtakunnan turvallisuuslain, kiel-

tämällä aseellisten joukkojen liikkumiset maaseudulla tai pääkaupunkia vastaan. Tämä laki hyväksyttiin lapualaisten vaatimuksesta ja oli tarkoitettu kommunisteja vastaan, jos he turvautuisivat aseellisiin voimiin, mutta sa-

pas näyttää soveltuvan toiseenkin jalkaan yhdellä tavalla. Läheinen tulevaisuus näyttää, johtaako valtiokaappaus taisteluihin. Helsingissä kuitenkin vallitsee sellainen usko, että kapinaliike oli ennenaikainen."

"Suomi on onnellinen siinä, että sen johdossa on veteraani, joka on alusta saakka ottanut aktiivisesti osaa uuden valtion asioihin ja on nähnyt sen läpäisevän vaikeampiakin kriisejä kuin tämä on."

Kuten näistä kirjoituksista ilmenee, **täällä ymmärretään, mihin suomalaiset fascistit**

kansannousullaan pyrkivät. Päämääränä oli työväenliikkeen hävittäminen, siis se, mihin Mussolini mustapaitoineen on Italiassa päässyt. Yhtenä todistuksena siitä, että täällä suhtauduttiin lapualaisten nousuun hyvin tyyneen odottelevasti, on sekin, että Suomen arvopaperien arvo kulu-

neen viikon aikana ei edes laskeutunut, vaan eräiden nousikin. Samoin Suomen rahan arvo, joka juuri viime viikon lopulla nousi 1.55:stä—1.61:een, ei pudonnut, vaan jäi siihen, missä se viime viikon lopulla oli. Täkäläiset rahamiehet katsoivat lapualaisten kaappausryityksen niin mahdolltomaksi, ettei se aiheuttanut mitään uutta asen-

noitumista. O s k a r i T o k o i.

K

(J

ta

Ss

to

te

kz

m

pe

lu

vi

vi

jo

st

la

se

se

sä

d

ol

ku

sz

hu

ki

G

d

tu

ei

h

d

g

tt

tä

n

ty

A

lc

v.

li

T

M

k

ja

et

k

nr

s

6

jä

k

n

jc

v.

nr

si

k

tt

si

re

oi

st

ni

m

al

st

aj

ki

n

ll

d